

TREMOL®

ул. Толедо № 6, 5000, Велико Търново, тел. 062 600 844, web: www.tremol.bg

---

ФИСКАЛНО УСТРОЙСТВО ЗА ВГРАЖДАНЕ В АВТОМАТ НА САМООБСЛУЖВАНЕ

TREMOL V ВЕРСИЯ 05

ИНСТРУКЦИЯ ЗА МОНТАЖ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ:

ОБЩИ УКАЗАНИЯ	3
Безопасна експлоатация. Опазване на околната среда.....	3
Използвани съкращения.....	4
Запознаване с ФУВАС	4
Външен вид. Съставни части.....	4
Свързване на ФУВАС	5
Фискален модул на ФУВАС. Основни компоненти	5
Оперативна памет.....	5
Фискална памет.....	6
Контролна лента на електронен носител	6
Данъчен терминал	6
Контролен изнесен дисплей на ФУВАС	6
Входно изходен пулт за управление на ФУВАС	6
Захранване на ФУВАС	7
Бързо установяване състоянието на ФУВАС	7
Инсталиране и въвеждане в експлоатация на ФУВАС	8
Видове документи издавани от ФУВАС	8
ФУНКЦИОНАЛНО ОПИСАНИЕ НА ФУВАС	9
Концепция на работа на ФУВАС	9
Генериране, Визуализация и Отпечатване на документи от ФУВАС	10
Фискални бонове за регистриране на продажби	10
Визуализация на продажби от ФУВАС. Код за проверка	10
Дневен отчет. Дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП	11
Фискални бонове за регистрация / промяна на данни в НАП	11
Периодични отчети на фискалната памет	11
Отпечатване на съдържанието на Контролната лента (КЛЕН)	12
Превалутирание. Валутен параметър	12
Отдалечен достъп. Актуализация на фирмуера	12
Визуализация на статуса на комуникационния канал на автомата	13
Грешки и блокировки на ФУВАС	13
Примерни документи генерирани от ФУВАС	14
Бонове за регистрация в НАП отпечатани от КЛЕН чрез пулт за управление	14
Бонове за продажби отпечатани от КЛЕН чрез пулт за управление	15
Дневни отчети отпечатани от КЛЕН чрез пулт за управление	16
Отчети на ФП отпечатани чрез пулт за управление	17
Бонове при промяна на валутен параметър отпечатани от КЛЕН чрез пулт за управление	19
Автономен режим на ФУВАС	20
Функции достъпни в автономен режим	20
РАБОТА С ВХОДНО ИЗХОДЕН ПУЛТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ	21
Запознаване с пулта за управление	21
Зареждане (подмяна) на хартия в принтера на пулта за управление	21
Как да се използва настоящото ръководство	21
Достъп до режимите на работа.....	22
Режим Отчети	22
Избор на режим.....	22
Отчети на Фискалната памет	22
Отчет на ФП по зададени начална и крайна дата	22
Отчет на ФП по зададени начален и краен блок	23
Отпечатване съдържанието на Контролната лента (КЛЕН)	24
Режим Програмиране	25
Смисъл на програмирането. Основни принципи	25
Подрежими на програмиране	25
Функционални клавиши	26
Програмиране на цифрови стойности	26
Програмиране на символи (имена).....	26
Програмиране на имена чрез кодова таблица.....	26
Таблица на клавишите в режим програмиране на имена чрез кодова таблица	27
Таблица на съответствието между символите и тяхните кодове	27
Програмиране на имена чрез GSM клавиатура.....	28
Програмиране на общи параметри и величини [Подрежим 1].....	29
Програмиране на данъчни групи [Подрежим 3].....	29
Тестове на Пулта. Допълнителни настройки [Подрежим 8]	30
Режим Сервиз	30
Възможни действия в режим Сервиз.....	31
Сверяване на дата и час	31
ПРИЛОЖНА ПРОГРАМА ЗА ПРОГРАМИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ФУВАС	32
Работа с програмата.....	32
Отчитане на ФУВАС	32
Дневен финансов отчет	32
Отчети на Фискалната Памет.....	33
Отчети на КЛЕН. Отчет на КЛЕН НАП.....	33
Преглед на състоянието на ФУВАС	33
Програмиране на ФУВАС	33

ОБЩИ УКАЗАНИЯ

Настоящия документ е предназначен да запознае потребителя с възможностите на устройството, както и с правилата за безопасната му експлоатация. Ръководството съдържа необходимата информация за програмиране, регистриране на продажби и отчитане.

БЕЗОПАСНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ. ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Правила за монтаж и безопасна експлоатация на уреда

- Не инсталирайте уреда близо до източници на течаща вода и не го мокрете с вода или други течности. Не инсталирайте уреда върху нестабилни повърхности, за да се избегне падането му. Не инсталирайте уреда близо до източници на топлина. Избягвайте инсталирането на уреда върху вибриращи повърхности или повърхности, проводящи вибрации.
- Захранването на уреда да става само и единствено от захранващия адаптор, включен в комплекта на изделието.
- Адаптера да се включва само в ел. контакти с 230V напрежение и честота 50Hz. За захранване на уреда използвайте само ел. контакти, които отговарят на стандарта. Ако контактът не отговаря на изискванията, извикайте електротехник да го приведе в съответствие. Ако използвате удължител, той следва да отговаря на същия стандарт. Не включвайте в същия удължител електромотори, отоплителни уреди и други енергоемки консуматори. Не оставяйте захранващия кабел на места, където може да бъде притиснат или настъпен.
- Не манипулирайте вътрешността на уреда с метални предмети поради опасност от токов удар.
- Изключвайте уреда от електрическата мрежа преди да го почиствате и не използвайте агресивни почистващи препарати.
- Не се опитвайте да ремонтирате уреда сами. В случай на проблем се обърнете към обслужващия Ви сервиз.
- Изключете уреда от мрежата и се обърнете към сервизната Ви организация в следните случаи: ако захранващия адаптер на уреда е повреден; ако уреда е залят с течност; при механична повреда на уреда; ако уреда не функционира нормално.

Правила за опазване на околната среда

• Етикетът, представляващ зачертано кошче за боклук, който можете да видите върху вашия продукт, означава, че този продукт не трябва да се изхвърля заедно с обикновените домакински отпадъци. За предпазване от евентуални щети върху околната среда или човешкото здраве, моля, отделете този продукт от останалите отпадъци, за да се гарантира, че той ще бъде рециклиран по екологично съобразен начин. За повече информация относно наличните места за събиране на отпадъци, моля, свържете се с местните власти или търговеца, от когото сте закупили този продукт.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ФУВАС	- фискално устройство за вграждане в автомати на самообслужване
ФП	- Фискална памет
ДТ	- Данъчен терминал
КЛЕН	- Контролна Лента на Електронен Носител
ПП	- Приложна програма

ЗАПОЗНАВАНЕ С ФУВАС

ФУВАС **TREMOL V** е фискално устройство (ФУ), предназначено за вграждане в автомати на самообслужване с електрическо захранване. **Програмната модификация /версия 05/** отговаря на Наредба Н-18 на МФ, включително последните и изменения към датата на издаване на допълнението към свидетелството за съответствие с изискванията. Съществена функционалност е възможността на ФУ за обозначаване на крайната цена във фискалния бон съгласно **Закона за въвеждане на еврото в Република България**.

Външен вид. Съставни части

Устройството, в цялата си комплектност се състои от 3 отделни модула:

Функционален
бутон
Ресет Бутон
(нисък профил)
Двуцветен
светодиод

Фискален модул – Пломбиран блок закрепен в корпуса на автомата, съдържащ всички основни модули на обикновено фискално устройство с КЛЕН и дистанционна връзка с НАП с изключение на клавиатура, индикация за клиента и печатащо устройство.

Контролен изнесен дисплей – външен модул, монтиран върху корпуса на автомата за самообслужване, визуализиращ регистрираните продажби

Входно изходен пулт за управление

Представява специализирано устройство, служещо за програмиране, отпечатване на отчети на фискалната памет и отпечатване на съдържанието на КЛЕН. Притежава вградени индикация, клавиатура и принтер.

Свързване на ФУВАС

Схемата на свързване на отделните модули е следната:

ФУВАС се окомплектова с Т-кабел съответстващ на най-използваните видове комуникационни канали в автомати на самообслужване, съответно: MDB / EXECUTIVE A (BDV) / PARALLEL.

ФУВАС автоматично разпознава видът на комуникационния канал.

На задния панел на устройството са разположени изводи за: външна антена; сериен порт (RS232); мулти порт ; захранване (POWER).

Към **сериенния порт** могат да бъдат включени:

Контролен дисплей RS232; Пулт за управление; Кабел за връзка с компютър, Кабел за четене на данни от AUDIT порта на управляващия блок.

Към **мулти порта** могат да бъдат включени:

Контролен дисплей TTL; USB device адаптер за връзка с компютър (USB virtual com).

ФИСКАЛЕН МОДУЛ НА ФУВАС. ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ.

Оперативна памет

Неразделна част от ФУ, служеща за запомняне на регистрираните суми на продажбите, програмираните параметри и друга служебна информация.

Фискална памет

Във фискалната памет се записват всички данни съгласно изискванията на наредба Н-18/ 13.12.2006 г. на МФ. Унищожаването или промяната на тези данни е невъзможно. Блокът фискална памет (ФП) е изпълнен във вид на модул. Производителят запечатва модула фискална памет с "пломба", гарантираща невъзможност за неоторизиран достъп.

Контролна лента на електронен носител

Представява вътрешен сменяем модул памет, който се инициализира от ФУ с пореден номер, отбелязан в дневния финансов отчет и в отчетите на ФП.

Разпечатването на документи от КЛЕН се извършва по различни критерии.

Обема на КЛЕН позволява съхранение на минимум 20 000 000 реда в не повече от 999 999 документа. При оставащи по-малко от 30 000 свободни реда в КЛЕН, в края на всеки дневен финансов отчет се отпечатва съобщение „НАБЛИЖАВА КРАЙ КЛЕН“. При оставащи по-малко от 5 000 свободни реда в КЛЕН не се допуска започването на нови документи, освен дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП, отчети на ФП и на КЛЕН.

ФУ съхранява документи само в текущо инициализираната КЛЕН.

При необходимост е възможно временно поставяне на друга (не текуща) КЛЕН от същия вид (с предходен номер или от друго у-во). В този случай е разрешено единствено отпечатване на съдържанието на КЛЕН - операцията е възможна само в оторизиран сервис.

Данъчен терминал

Данъчният терминал (ДТ) е вграден в ФУ. ДТ осъществява дистанционната връзка между ФУ и НАП, чрез използване на преносна мрежа на мобилен оператор, по изградена за целта на обслужваните от него ФУ VPN мрежа. ДТ има вградена data SIM карта, чрез която получава задачи чрез SMS-и и изгражда IP връзка посредством пакетно предаване на данни в мрежата на мобилен оператор за http комуникация с НАП. ДТ работи с времето на часовник-календара на ФУ.

КОНТРОЛЕН ИЗНЕСЕН ДИСПЛЕЙ НА ФУВАС.

Модула е неразделна част от състава на ФУВАС използвана за визуализация на продажбите. Може да бъде изпълнен с двуредов или с многоредов графичен дисплей. Фискалния модул автоматично разпознава типа на свързания дисплей. При липса на свързан дисплей, ФУВАС блокира комуникационния канал на атомата на самообслужване, което блокира продажбите.

ВХОДНО ИЗХОДЕН ПУЛТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФУВАС

Представява специализирано устройство, служещо за програмиране, отпечатване на отчети на фискалната памет и отпечатване на съдържанието на КЛЕН. Притежава вградени индикация, клавиатура и принтер.

Дисплей (индикация) – използван е двуредов 16-разряден буквеноцифров LCD диспей, позволяващ визуално контролиране на работата с устройството.

Клавиатурата се състои от 29 клавиша , условно разделени на две групи:

- Цифрови клавиши: от до включително и - служат за въвеждане на цифрова информация ;

- Функционални клавиши: всички останали, реализиращи специфични операции с КА. Разяснени са подробно по-долу.

Общ вид на клавиатурата:

Принтер - високоскоростен и безшумен EASY LOAD LINE-THERMAL принтер с разделителна способност 8 точки/мм и скорост до 60мм/секунда, отпечатващ информация с 32 символа на ред.

ЗАХРАНВАНЕ НА ФУВАС

- Фискалния модул на ФУВАС има възможност за захранване от линиите на на комуникационния канал на автомата на самообслужване. При необходимост може да бъде използван външен адаптер 9,6V/ 2.75A.

- Контролният дисплей се захранва от фискалния модул на ФУВАС, през интерфейсният кабел.

- Входно изходният пулт за управление се захранва от вградени Li Ion акумулатори. Зарядка на акумулаторите се извършва автоматично при включване на външен адаптер 9.6V/ 0.5A част от комплекцията на устройството.

БЪРЗО УСТАНОВЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО НА ФУВАС

Върху предната част на корпуса на фискалния модул е разположен светодиоден индикатор за бързо установяване на състоянието му. Възможните индикации и съответното им значение е следното:

- **светещ зелен** - готовност за работа;
- **светещ оранжев** - ФУВАС е в процес на начална инициализация или в състояние на обратима грешка (няма свързан контролен изнесен дисплей, няма връзка със системната шина на автомата, липсва връзка с мобилен оператор, и др.);
- **светещ червен** - грешка изискваща намеса на сервизен техник.

ИНСТАЛИРАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ФУВАС

- Инсталирането на ФУВАС представлява програмиране на задължителните реквизити на касовия бон, данните за регистрация към НАП, както и допълнителни настройки за начина на работа на устройството.
- Въвеждането в експлоатация (фискализацията) представлява процедура по активиране на фискалната памет на ФУ, след попълване на заявление по образец от задълженото лице. Извършва се от сервизен техник на вписаното в паспорта лице, извършващо сервизно обслужване и ремонт, в присъствието на задълженото лице.
- При въвеждането в експлоатация, ФУВАС автоматично изпраща данни за вписване (регистрация) към сървъра на НАП, посредством вградения данъчен терминал. Процедурата е завършена само при положителен статус на регистрацията в сървъра.
- Аналогично подобни данни се изпращат при промяна на регистрационните данни и при пререгистрация.
- В резултат ФУВАС генерира фискален бон, който се съхранява в КЛЕН. Бонът съдържа информация за типа на действието, данни за ФУ и ДТ, Регистрационен номер в сървъра на НАП (FDRID), дата и час на събитието.
- След успешна регистрация на ФУВАС в НАП, устройството автоматично преминава в режим **"Регистрация на продажби"**.

ВИДОВЕ ДОКУМЕНТИ ИЗДАВАНИ ОТ ФУВАС

- ФУВАС генерира и съхранява документи в Контролна Лента на Електронен Носител (КЛЕН), без да ги отпечатва в момента.
- В КЛЕН се съхранява пълното съдържание (без фискалното лого) на всеки документ по реда на неговото издаване, с изключение на отчетите на фискалната памет и разпечатките на КЛЕН.
- При създаването (отпечатването) на всеки документ, чрез използване на стандартен SHA-1 алгоритъм, се генерира автоматично специално **контролно число**. Това число се записва и отпечатва в края на бона на два реда с по 20 символа.
- Всички издавани от ФУВАС документи (бонове) имат заглавна част, съдържаща данни за задълженото лице и обекта, и крайна част, съдържаща рекламен ред, поредния номер на бона, датата и часа на издаването му, типа, както и индивидуалните номера на ФУВАС и на ФП.
- ФУВАС автоматично регистрира извършваните от автомата на самообслужване продажби с фискален бон.
- ФУВАС генерира автоматично дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет, за всеки календарен ден (за всеки 24 часа) през които в устройството са регистрирани продажби, в случай че към момента на генериране (23:59:59 часа) не е генериран такъв по инициатива на оператор. При генерирането на отчета реквизитът 'име на касиера' се замества с текст **„автоматично генериран отчет“**. Ако след последния отчет не са регистрирани продажби, следващ автоматичен отчет не се генерира. В случай че в момента на генериране на отчета устройството е в неработен режим (изключено), то тогава отчета се генерира веднага след включването му, като датата на отчета съответства на деня, в който последно са регистрирани продажби.
- При свързан входно изходен пулт за управление е възможно отпечатването на копия на документи от КЛЕН, както и отпечатване на периодични отчети фискалната памет директно върху вградения в пулта принтер.

ФУНКЦИОНАЛНО ОПИСАНИЕ НА ФУВАС

КОНЦЕПЦИЯ НА РАБОТА НА ФУВАС

Устройството има за задача да регистрира и съхранява данни за продажби извършвани от автомати на самообслужване. За целта то има вградени три интерфейса със следното предназначение:

- Интерфейс за приемане и препредаване на данни от комуникационния канал между управляващия и разплащателния блок на автомата на самообслужване (Т-кабел).
- Интерфейс за управление на контролен изнесен дисплей.
- Интерфейс за връзка с персонален компютър и/или входно изходен пулт за управление.

След включване устройството изпълнява процес на самоинициализация, след което автоматично преминава в режим **Регистрация на продажби**. В този режим устройството изпълнява следните задачи:

- Автоматично разпознава типа на използвания в автомата на самообслужване протокол за обмен на данни MDB, EXECUTIVE или PARALLEL.
- Контролира работата на автомата на самообслужване, като блокира комуникационната линия за данни докато е в процес на самоинициализация, при блокиране или повреда, както и при липса на свързан и работещ контролен дисплей.
- Следейки информационния поток извлича данни за реализирани продажби, които регистрира чрез генериране на фискален бон.
- При техническа невъзможност от страна на автомата да подаде данни за продажба (типично при PARALLEL и при MDB с връщане на ресто след продажба), регистрира с фискален бон постъпилия кредит /с изчакване за следващ кредит или ресто в рамките на програмно зададен период/.
- Записва и съхранява натрупаните от продажби дневни суми по зададена програмно данъчна група (по подразбиране *Б).
- Визуализира на контролен изнесен дисплей следната информация при всяка регистрирана продажба (всеки фискален бон):
  - наименование и ЕИК по БУЛСТАТ на задълженото лице;
  - обща сума на продажбата;
  - номер, дата и час на фискалния бон, под който е регистрирана продажбата;
  - индивидуален номер на ФУВАС;
  - код за верификация на ФУВАС и бона.
- Визуализира предупредително съобщение след всяка регистрирана продажба при оставащи по-малко от 50 дневни във ФП, както и при предстояща смяна на КЛЕН.
- Визуализира съобщения за неизправност и блокировка.
- Визуализира предварително програмирано рекламno съобщение /рекламно лого/ в случаите на липса на продажби.
- Генерира автоматично дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП, като визуализира на контролния дисплей резултата от проверката за свързаност с мобилния оператор.

В режим на **Подчинено управление** (от Приложна Програма или от Входно изходен пулт за управление) ФУВАС изпълнява следните функции:

- Записва и съхранява във ФП данните от въвеждане в експлоатация на фискалното устройство /Идентификационен Код на данъчно задълженото лице (собственика), дата и час на фискализация/.

- Записва и съхранява във ФП коефициентите на 4 до 8 данъчни групи, обозначени с буквите А, Б, В, Г, Д, Е, Ж и З, както и датата на тяхната промяна.
- Записва и съхранява заглавни редове с информация за собственика – име и адрес на фирма и на търговски обект.
- Записва и съхранява данни видове плащания.
- Сверява дата и час.
- Предава данни за отпечатване на съдържанието на КЛЕН.
- Предава данни за отпечатване на периодични отчети на фискалната памет.
- Предава диагностична и друга служебна информация.
- Генерира дневен отчет или дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП.

ГЕНЕРИРАНЕ, ВИЗУАЛИЗАЦИЯ И ОТПЕЧАТВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ОТ ФУВАС

Фискални бонове за регистриране на продажби

Това са основните документи генерирани от ФУВАС. В тях се съдържа описание на продажбата (име Vending, сума и данъчна група), дата и час на издаване и др. атрибути съгласно изискването на наредба Н-18. Отпечатването им може да бъде извършено от КЛЕН,

Визуализация на продажби от ФУВАС. Код за проверка

Информацията за регистрирани продажби се визуализира задължително на свързания изнесен контролен дисплей.

При работа с дуредов символен дисплей информацията се изобразява последователно на 3 екрана, като всеки се задържа около 4-5 секунди. Индикацията е от вида:

Екран 1 (наименование на задълж. лице и ЕИК)	Екран 2 (номер бон, Инд. номер ФУВАС, дата час)	Екран 3 (Сума и код за проверка)
ФИРМА ООД 123456789	000123 ZK123456 02.06.2025 17:15	СУМА: 0.35 XXXXXXXXXXXXXXXXXX

При работа с графичен дисплей информацията се изобразява едновременно на дисплея във вида:

123456789	ФИРМА ООД	ZK123456
СУМА:		0.35
000123	02.06.2025	17:15:04
XXXXXXXXXXXXXXXXXX		

Информацията от последния екран се задържа 10 секунди, след което ако има програмирано такова се визуализира рекламно съобщение.

Кодът за проверка представлява 16 разрядна шестнайсетична контролна сума обхващаща визуализираните данни. Същото число се записва в КЛЕН след края на всеки бон за продажба.

Производителят ТРЕМОЛ ООД предоставя на своята уеб страница публично достъпен интерфейс за проверка по въведени входни данни.

Линк: <https://tremol.bg/bg/product/tremol-v>

Дневен отчет. Дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП

Генерирането на отчета е съпроводено със запис на нов блок във ФП и нулиране на дневните регистри за периода от предходния отчет с нулиране до момента. Дневния отчет съдържа следните реквизити:

- Номер касово място. Име и номер на оператор / текст "автомат. генериран отчет"
- Дневни регистри:
  - Брой клиенти;
  - Надбавки *;
  - Отстъпки *;
  - Корекции *;
  - Получени от оборот продажби суми по съответните плащания;
  - Служебно въведени *;
  - Служебно изведени *;
  - Общо налични в брой;
  - Оборот, Нето стойност и ДДС от продажби за всяка разрешена дан. група;
  - Общ оборот от продажби по данъчни групи;
- Номера на последния документ;
- номера на текущата КЛЕН.

---

* поради спецификата на у-вото винаги са нулеви

Когато отчета е зададен като "Z" се извършва нулиране на всички дневни регистри. Съответните дневни обороти се записват във ФП. Допълнително в края на отчета се извеждат следните реквизити:

- Сума оборот *, Сума нето ст-ст * и Сума ДДС * натрупани сумарно от продажби за целия период от въвеждане в експлоатация на ФУ;
- ЕИК по Булстат на Сервизната организация;
- Дата на валидност на сервизния договор;
- поредния N Блок фиск. Памет, под който е записан отчетът във ФП;
- пореден номер на Нулиране Z.

---

* При осъществен преход на валутен параметър от стойност '1' към '3' тези сумарни регистри са с **отразено превалутиране на стойностите преди прехода**.

След генериране на дневен финансов отчет с нулиране задължително се проверява изправността на комуникацията с мобилния оператор. Резултатът от теста се индицира на контролния дисплей и се записва като текстов ред в КЛЕН. При констатирана неизправност на връзката в три поредни финансови отчета работата на ФУВАС се блокира до установяване на връзка.

Отпечатването на Дневния финансов отчет може да бъде извършено от КЛЕН.

Фискални бонове за регистрация / промяна на данни в НАП

Представяват фискален бон, задължително съдържащ информация за типа на действието, данни за ФУ и ДТ, регистрационен номер в сървъра на НАП (FDRID), дата и час на събитието. Отпечатването им може да бъде извършено от КЛЕН.

Периодични отчети на фискалната памет

Тези документи се генерират и отпечатват посредством входно изходния пулт за управление върху вградения в него принтер.

Във фискалната памет се съдържа информация за натрупаните обороти по данъчни групи, оформени като блокове с поредни номера и дати. Освен натрупващите блокове във ФП се записват и други, отразяващи следните събития: въвеждане в експлоатация; смяна на SIM карта; промяна в регистрация; промяна на данъчните

ставки; смяна на формата на числата; нулиране на оперативната памет (нулиран RAM); Повреден КЛЕН; Смяна КЛЕН.

В отчетите на ФП оборота от групи от А до Г се отпечатва винаги дори да е нулев. Оборотите от станалите групи се разпечатват само ако в периода, за който е отчета, не са били забранени (за тях е програмирана данъчна ставка).

Възможни са **съкратен** или **подробен отчет на фискалната памет** по зададени начален и краен номер на блок на отчет във ФП или по зададени начална и крайна дата.

Отпечатване на съдържанието на Контролната лента (КЛЕН)

Отчетите на КЛЕН представляват отпечатване на копия на издадените документи от ФУВАС. Всички бонове се буферират в КЛЕН във вида със заглавна част, съдържание, край, рекламни редове, контролно число. Контролното число не обхваща фискалното лого, Копията на разпечатваните бонове имат надпис съответно "ФИСКАЛЕН БОН - КОПИЕ" и "СЛУЖЕБЕН БОН - КОПИЕ"

Боновете за отчет на ФП не се буферират в КЛЕН (нямат контролно число). За удобство и прегледност, когато в зададения период за отпечатване на съдържанието на КЛЕН има бонове за отчети на ФП, то за тях се отпечатва само един ред с номера на бона и текст "ОТЧЕТ ФИСКАЛНА ПАМЕТ".

ПРЕВАЛУТИРАНЕ. ВАЛУТЕН ПАРАМЕТЪР

ФУВАС има възможност за посочване на общата сума за плащане в издаваните/генерираните документи само в лева или само в евро.

Тази функционалност се осигурява чрез производствен (програмиран само от производителя на ФУ) валутен параметър със зададена дата за автоматична промяна, който има следните стойности:

- '0' - неактивен; основната валута е лева;
- '3' - активен, основната валута е евро.

Параметърът може да се променя към стойност 3 еднократно. Промяната на параметъра се извършва в съответствие със Закона за въвеждане на еврото в Република България.

Промяната на параметъра се предхожда от автоматично генериране на дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет.

При промяна се генерира автоматично служебен бон, съдържащ информация за извършеното действие и стойностите на параметъра.

При промяната се осъществява превалутиране на сумарните обороти във ФП, при което се генерира автоматично служебен бон, съдържащ данни за натрупаните обороти от момента на въвеждане на фискалната памет в експлоатация до промяната на параметъра, съответно преди и след превалутиране.

* Отпечатването на генерираните документи може да бъде извършено от КЛЕН.

Внимание!!! При отчети на фискалната памет, със зададен период обхващащ промяната на производствения валутен параметър, фискалното устройство автоматично генерира два отделни отчета.

ОТДАЛЕЧЕН ДОСТЪП. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ФЪРМУЕРА

Към ФУ има изграден отдалечен достъп чрез data SIM картата на ДТ. Посредством него са възможни: актуализация на фърмуера; обновяване на данни за сервисното обслужване, програмиране на параметри и четене на данни от ФУ по заявка на собственика.

Актуализацията на фърмуера се изпълнява автоматично след Дневен Финансов Отчет с нулиране. При успешна актуализация, ФУ изпраща данни към сървъра на НАП и съответно генерира и записва в КЛЕН:

- Фискален бон за промяна в регистрацията в НАП;
- Диагностичен служебен бон, в който е отразена новата версия на фърмуера;
- Информационен служебен бон със съобщение за успешна актуализация.

* Отпечатването на генерираните документи може да бъде извършено от КЛЕН.

Аналогично обновяването на данни за сервизното обслужване се изпълнява автоматично когато ФУВАС няма отворен бон за продажба. ФУ изпраща данни към сървъра на НАП и съответно генерира и записва в КЛЕН:

- Информационен служебен бон с променените данни;
- Фискален бон за промяна в регистрацията в НАП.

* Отпечатването на генерираните документи може да бъде извършено от КЛЕН.

ВИЗУАЛИЗАЦИЯ НА СТАТУСА НА КОМУНИКАЦИОННИЯ КАНАЛ НА АВТОМАТА

При следенето на пакетите данни предавани между управляващия блок VMC (Vending Machine Controller) и разплащателния блок на автомата, ФУВАС извежда на изнесения контролен дисплей следните съобщения, отговарящи на статуса на комуникационния канал:

НЕ Е РАЗПОЗНАТ VMC	Липсва активна комуникация (Т-кабела не е включен)
MDB	Разпознат протокол MDB (визуализира се за кратко)
EXECUTIVE	Разпознат протокол Executive A (визуализира се за кратко)
PARALLEL	Разпознат протокол Parallel/Pulse (визуализира се за кратко)
VMC Пауза	Прекъсната комуникация за повече от 30 секунди
VMC Зает	Спиране на комуникацията специфично за някои автомати
VMC Сервиз	Прекъсната комуникация за повече от 5 минути
Грешна К.С.	Открита грешна контролна сума в пакет данни
Грешен Сетъп	Открита грешка в пакет данни за инициализация

ГРЕШКИ И БЛОКИРОВКИ НА ФУВАС

В процеса на работа на ФУВАС са възможни вътрешни грешки, грешки от препълване или други блокировки. Те се визуализират на дигите със съобщение от вида **Сервиз XX**, като числото XX определя номера на грешката, а на долния ред е описанието и. При възникване на подобна ситуация запомнете номера на грешката и се обърнете към сервизната организация.

Списък на някои от грешките:

Сервиз 4	Пълна ФП
Сервиз 6	Липсва ФП
Сервиз 14	Лимит RAM ресет
Сервиз 21	Дерег. ФУ
Сервиз 24	Повреден КЛЕН
Сервиз 25	Различен КЛЕН
Сервиз 26	Грешка КЛЕН

ПРИМЕРНИ ДОКУМЕНТИ ГЕНЕРИРАНИ ОТ ФУВАС

Бонове за регистрация в НАП отпечатани от КЛЕН чрез пулт за управление

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 123456789
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ

Введена в експлоатация:
18-08-2025 10:50:10
КЛЕН N 01
* * * * *

Сериен номер: ZK123456
Номер фискална памет: 50123456

Регистрация в НАП:
FDRID 123456
Телефонен номер: 3598XXXXXXXX
Номер SIM: XXXXXXXXXXXXXXXX
Мобилен оператор: XXXXX
* * * * *

000001 18-08-2025 10:50:10
ФИСКАЛЕН БОН – КОПИЕ
ZK123456 50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Въвежд. в експлоатация (регистрация)

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 123456789
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ

Променена регистрация:
01-09-2025 11:48:33
* * * * *

Сериен номер: ZK123456
Номер фискална памет: 50123456

Регистрация в НАП:
FDRID 123456
Телефонен номер: 3598XXXXXXXX
Номер SIM: XXXXXXXXXXXXXXXX
Мобилен оператор: XXXXX
* * * * *

000128 01-09-2025 11:48:33
ФИСКАЛЕН БОН – КОПИЕ
ZK123456 50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Промяна данни (серв. договор и/или друго)

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 123456789
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ

Дерегистрация 09
25-09-2019 18:00:11
* * * * *

Сериен номер: ZK123456
Номер фискална памет: 50123456

Регистрация в НАП:
FDRID 123456
Телефонен номер: 3598XXXXXXXX
Номер SIM: XXXXXXXXXXXXXXXX
Мобилен оператор: XXXXX
* * * * *

000188 25-09-2025 18:00:11
ФИСКАЛЕН БОН – КОПИЕ
ZK123456 50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Дерегистрация

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 123456789
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ

Регистрация:
01-10-2019 14:32:52
КЛЕН N 01
* * * * *

Сериен номер: ZK123456
Номер фискална памет: 50123456

Регистрация в НАП:
FDRID 123456
Телефонен номер: 3598XXXXXXXX
Номер SIM: XXXXXXXXXXXXXXXX
Мобилен оператор: XXXXX
* * * * *

000189 01-10-2025 14:32:52
ФИСКАЛЕН БОН – КОПИЕ
ZK123456 50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Последваща регистрация

Бонове за продажби отпечатани от КЛЕН чрез пулт за управление

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
ЕИК 123456789		
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ		
АДРЕС НА ОБЕКТ		
#0001	Оператор 01	01
Vending		
Сума*Б		0.80
Обща сума		0.80
В брой лв		0.80
	1 Артикул	
000111	19-09-2025 08:11:32	
ФИСКАЛЕН БОН – КОПИЕ		
ZK123456	50123456	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
YYYYYYYYYYYYYYYYY		

Бон за продажба с плащане в брой
Валутен параметър 0

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
ЕИК 123456789		
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ		
АДРЕС НА ОБЕКТ		
#0001	Оператор 01	01
Vending		
Сума*Б		0.80
Обща сума		0.80
Карта		0.80
	1 Артикул	
000112	19-09-2025 08:25:14	
ФИСКАЛЕН БОН – КОПИЕ		
ZK123456	50123456	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
YYYYYYYYYYYYYYYYY		

Бон за продажба с плащане с Карта
Валутен параметър 0

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
ЕИК 123456789		
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ		
АДРЕС НА ОБЕКТ		
#0001	Оператор 01	01
Vending		
Сума*Б		0.40
Обща сума евро		0.40
В брой евро		0.40
	1 Артикул	
004152	11-01-2026 10:16:52	
ФИСКАЛЕН БОН – КОПИЕ		
ZK123456	50123456	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
YYYYYYYYYYYYYYYYY		

Бон за продажба с плащане в брой
Валутен параметър 3

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
ЕИК 123456789		
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ		
АДРЕС НА ОБЕКТ		
#0001	Оператор 01	01
Vending		
Сума*Б		0.40
Обща сума евро		0.40
Карта		0.40
	1 Артикул	
004153	11-01-2026 10:33:24	
ФИСКАЛЕН БОН – КОПИЕ		
ZK123456	50123456	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
YYYYYYYYYYYYYYYYY		

Бон за продажба с плащане с Карта
Валутен параметър 3

Двата реда показани като XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX представляват контролното число на бона (40 символа генерирани автоматично по SHA-1 алгоритъм).

Редът показан като YYYYYYYYYYYYYYYY представлява кода за проверка визуализиран при продажба на контролния дисплей (16 разрядна шестнайсетична контролна сума обхващаща визуализираните данни).

Дневни отчети отпечатани от КЛЕН чрез пулт за управление

В показаните примери е използвано съкращение **ВЛТ** отговарящо на валута **ЛВ** или **ЕВРО** според стойността на валутния производствен параметър.

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 104593442
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 Управител
ДНЕВЕН ОТЧЕТ

Брой клиенти 18
 Надбавки 0
 Отстъпки 0
 Корекции 0

Получени от оборот продажби:
 В брой **ВЛТ** 75.40

Служ. въведени 0
 Служ. изведени 0
 Общо налични **ВЛТ** 75.40

Дневен оборот, ДДС
 * * * * *
 ДДС *А % = 0.00
 Оборот 0.00
 Нето ст-ст 0.00
 Начислен ДДС 0.00
 ДДС *Б % = 20.00
 Оборот 75.40
 Нето ст-ст 62.84
 Начислен ДДС 12.56
 ДДС *В % = 20.00
 Оборот 0.00
 Нето ст-ст 0.00
 Начислен ДДС 0.00
 ДДС *Г % = 9.00
 Оборот 0.00
 Нето ст-ст 0.00
 Начислен ДДС 0.00
Общ оборот 75.40
 * * * * *
 N Посл. документ 000162
 КЛЕН N 001
 000163 19-09-2025 16:33:53
 * СЛУЖЕБЕН БОН - КОПИЕ *
 ZK972023 50972023
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 104593442
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 Управител
ДНЕВЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Брой клиенти 18
 Надбавки 0
 Отстъпки 0
 Корекции 0

Получени от оборот продажби:
 В брой **ВЛТ** 75.40

Служ. въведени 0
 Служ. изведени 0
 Общо налични **ВЛТ** 75.40

Дневен оборот, ДДС
 * * * * *
 ДДС *А % = 0.00
 Оборот 0.00
 Нето ст-ст 0.00
 Начислен ДДС 0.00
 ДДС *Б % = 20.00
 Оборот 75.40
 Нето ст-ст 62.84
 Начислен ДДС 12.56
 ДДС *В % = 20.00
 Оборот 0.00
 Нето ст-ст 0.00
 Начислен ДДС 0.00
 ДДС *Г % = 9.00
 Оборот 0.00
 Нето ст-ст 0.00
 Начислен ДДС 0.00
Общ оборот 75.40
 * * * * *
 Сума оборот 1290.80
 Сума нето ст-ст 1075.67
 Сума ДДС 215.13

N Посл. документ 000163
 КЛЕН N 001
 Сервиз:104666520 До: 19-12-2025
 N Блок фиск. памет 0022
 Нулиране Z:0022
 000164 19-09-2025 16:43:22
 ФИСКАЛЕН БОН - КОПИЕ
 ZK972023 50972023
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Дневен отчет (X отчет) и Дневен финансов отчет с нулиране (Z отчет)

Отчети на ФП отпечатани чрез пулт за управление

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 104593442
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 Управител
ДЕТАИЛЕН
ОТЧЕТ НА ФИСКАЛНА ПАМЕТ
 От блок 0011
 До блок 0015
 Въведена в експлоатация:
 18-07-2025 10:50:10
 ДДС ОТ БЛОК 0001
 18-07-2025 10:50
 А= 0.00% Б= 20.00%
 В= 20.00% Г= 9.00%
 ДРОБНИ ЧИСЛА
 18-07-2025 10:50
 Телефонен номер: 3598XXXXXXX
 SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX
 18-07-2025 10:50
 БЛОК 0011 16-08-2025 23:59:59
 Оборот*А 0.00
 Оборот*Б 12.00
 Оборот*В 0.00
 Оборот*Г 0.00
 Общ оборот 12.00
 N Посл. документ 000084
 КЛЕН N 01
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 БЛОК 0012 17-08-2025 23:59:59
 Оборот*А 0.00
 Оборот*Б 29.00
 Оборот*В 0.00
 Оборот*Г 0.00
 Общ оборот 29.00
 N Посл. документ 000109
 КЛЕН N 01
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 БЛОК 0013 18-08-2025 23:59:59
 Оборот*А 0.00
 Оборот*Б 16.20
 Оборот*В 0.00
 Оборот*Г 0.00
 Общ оборот 16.20
 N Посл. документ 000114
 КЛЕН N 01
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

БЛОК 0014 19-08-2025 23:59:59
 Оборот*А 0.00
 Оборот*Б 34.30
 Оборот*В 0.00
 Оборот*Г 0.00
 Общ оборот 34.30
 N Посл. документ 000125
 КЛЕН N 01
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 БЛОК 0015 20-08-2025 23:59:59
 Оборот*А 0.00
 Оборот*Б 17.20
 Оборот*В 0.00
 Оборот*Г 0.00
 Общ оборот 17.20
 N Посл. документ 000133
 КЛЕН N 01
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 * * * * *
 СУМА ОБОРОТ, ДДС:
 Оборот*А 0.00
 ДДС*А 0.00
 Оборот*Б 108.70
 ДДС*Б 18.11
 Оборот*В 0.00
 ДДС*В 0.00
 Оборот*Г 0.00
 ДДС*Г 0.00

 Общ оборот 409.30
 Общо ДДС 68.21
 * * * * *
 КЛЕН N от 01 до 01
 N Посл. документ 000133
 000166 21-09-2025 11:29:05
BG ФИСКАЛЕН БОН
 ZK123456 50123456

Детайлен отчет на фискалната памет по зададени начален и краен номер блок ФП

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 104593442
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ

#0001 Управител

СЪКРАТЕН

ОТЧЕТ НА ФИСКАЛНА ПАМЕТ

От дата 19-07-2025
До дата 31-07-2025

Въведена в експлоатация:

18-07-2025 10:50:10

ДДС ОТ БЛОК 0001

18-07-2025 10:50

A= 0.00% B= 20.00%

B= 20.00% Г= 9.00%

ДРОБНИ ЧИСЛА

18-07-2025 10:50

Телефонен номер: 3598XXXXXXXX

SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX

18-07-2025 10:50

БЛОК 0002 19-07-2025 23:59:59

БЛОК 0003 20-07-2025 23:59:59

БЛОК 0004 21-07-2025 23:59:59

БЛОК 0005 22-07-2025 23:59:59

НУЛИРАН RAM B 0001

23-07-2025 07:14

БЛОК 0006 23-07-2025 23:59:59

БЛОК 0007 24-07-2025 23:59:59

БЛОК 0008 25-07-2025 14:20:11

Промяна:

Телефонен номер: 3598XXXXXXXX

SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX

25-07-2025 14:21

БЛОК 0009 25-07-2025 23:59:59

БЛОК 0010 26-07-2025 23:59:59

БЛОК 0011 27-07-2025 23:59:59

БЛОК 0012 28-07-2025 09:56:14

Дерегистрация: 09

SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX

28-07-2025 10:00:11

Регистрация:

Телефонен номер: 3598XXXXXXXX

SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX

28-07-2025 14:32:52

КЛЕН N 02

28-07-2025 14:40

ДДС 01 ОТ БЛОК 0013

29-07-2025 15:05

A= 0.00% B= 20.00%

B= 20.00% Г= 15.00%

БЛОК 0013 29-07-2025 15:05:59

БЛОК 0014 29-07-2025 23:59:59

БЛОК 0015 30-07-2025 23:59:59

БЛОК 0016 31-07-2025 23:59:59

* * * * *

СУМА ОБОРОТ, ДДС:

Оборот*А 0.00

ДДС*А 0.00

Оборот*Б 3812.60

ДДС*Б 635.43

Оборот*В 0.00

ДДС*В 0.00

Оборот*Г 0.00

ДДС*Г 0.00

Общ оборот 3812.60

Общо ДДС 635.43

КЛЕН N от 01 до 02

N Посл. документ 000067

000106 01-08-2025 11:29:05

БГ ФИСКАЛЕН БОН

ZK123456 50123456

Съкратен отчет на фискалната памет по зададени начална и крайна дата

Бонове при промяна на валутен параметър отпечатани от КЛЕН чрез пулт за управление

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 123456789
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 автоматично генериран бон

 ПРОМЯНА НА ВАЛУТЕН ПАРАМЕТЪР
 СТАРА СТОЙНОСТ – 0
 НОВА СТОЙНОСТ – 3

 000445 01-01-2026 09:04:04
 СЛУЖЕБЕН БОН – КОПИЕ
 ZK123456 50123456
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Бон при промяна на стойност на валутен параметър

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 123456789
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 автоматично генериран бон

 ПРЕВАЛУТИРАНЕ НА СУМАРНИ
 ОБОРОТИ ВЪВ ФП
 СТАРА СТОЙНОСТ – 0

 Сума оборот..... 24000.00
 Сума нето ст-ст..... 20000.00
 Сума ДДС..... 4000.00

 НОВА СТОЙНОСТ – 3

 Сума оборот..... 12271.01
 Сума нето ст-ст..... 10225.84
 Сума ДДС..... 2045.17

 000446 01-01-2026 09:04:14
 СЛУЖЕБЕН БОН – КОПИЕ
 ZK123456 50123456
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Бон за превалутиране на натрупани сумарни обороти от ФП при промяна на стойност на валутен параметър от '0' към '3'

АВТОНОМЕН РЕЖИМ НА ФУВАС

Това е режим в който с помощта на разположения на фискалния модул бутон са достъпни някои потребителски функции.

Функции достъпни в автономен режим

С натискането на функционалния бутон ФУВАС влиза в автономен режим, като едновременно блокира комуникационната линия за данни, с което и работата на автомата.

Текущата функция се изписва на първия ред на дисплея. Кратко натискане на бутона преминава към следващата функция, а дълго натискане (задържане на бутона) активира функцията.

Възможни са следните опции:

–BLUETOOTH ВКЛ. Включване на вградения Bluetooth канал за комуникация. Възможно е свързване (pairing) към външно устройство с поддръжка на Bluetooth SPP (serial port profile) за комуникация (отчитане и програмиране). След изход от автономния режим, мигащ зелен индикатор означава готовност за свързване. Бързо мигане на индикатора означава получена заявка за свързване подадена от устройството. Натискането на бутона потвърждава свързването.

–ДИАГНОСТИКА Генериране на служебен диагностичен бон, като на контролния дисплей се изписват: името на модела и номера на свидетелството за съответствие; свободните записи във ФП; срока на севризния договор; цифрите от серийния номер на устройството.

–ДНЕВЕН ФИНАНСОВ Генериране на Дневен Финансов Отчет с нулиране и запис във ФП.

–АКТИВНИ УСТР–ВА Показване разпознатия протокол за комуникация. При MDB се показва списък с откритите при инициализацията разплащателни устройства.

–ТЕСТ ОДИТ Извършване на опит за четене на EVA/DTS данни по Audit интерфейса на управляващия блок.

–ИЗПРАЩАНЕ ОДИТ Изчитане и изпращане на EVA/DTS данни към сървъра на производителя.

–СУМА ПЕРИОД Визуализация на дисплея сумата от продажби от предходното нулиране на периода.

–НУЛИРАНЕ ПЕРИОД Нулиране на натрупаните суми към момента.

–КРЕДИТ/ДЕБИТ Показване на текущите суми по кредит и дебит.

–НУЛИРАНЕ КР/ДЕБ Нулиране на суми по кредит и дебит.

–ОТДАЛ. ДОСТЪП Свързване към сървъра на производителя.

–ИЗХОД– Изход от автономния режим. Комуникационната линия за данни се разрешава. ФУВАС е в готовност за регистриране на продажби.

* Ако в рамките на 10 секунди не бъде избрано действие, ФУВАС автоматично излиза от автономния режим.

РАБОТА С ВХОДНО ИЗХОДЕН ПУЛТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Входно изходния пулт за управление се включва към изход RS-232 на фискалния модул. След включване на пулта с бутон ФУВАС автоматично преминава в режима на подчинено управление. Посредством пулта за управление са възможни описаните по-долу функции.

ЗАПОЗНАВАНЕ С ПУЛТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Зареждане (подмяна) на хартия в принтера на пулта за управление

В принтера на пулта за управление се използва термохартия с чувствителен външен слой, широчина 57мм и диаметър до Ø 40мм. Устройството контролира наличието на хартиена лента, като при липса на такава и опит за печат работата му се блокира, а на дисплея се изписва **Край Хартия**

За продължаване на работата е необходимо да се извършат следните действия, описани стъпка по стъпка:

	Отваря се капака на принтера, посредством лек натиск и повдигане нагоре.
	Вдига се поемания вал на принтера с дърпане на ръкохватката вляво.
	Изважда се края на старата лента, както и евентуално останалата шпула. Новата лента се почиства от подлепващото фолио, след което се поставя в гнездото за хартия с термочувствителната повърхност отдолу.
	Свободния край на хартиената лента се издърпва за да излезе навън от гнездото и пред поемания вал на принтера. Поемания вал на принтера се затваря с лек натиск в двата края.
	Затваря се капака на принтера, като освободения край на лентата трябва да остане между ножа за рязане на хартия и капака на принтера.
	Натиска се клавиш , при което устройството продължава прекъснатата операция.

Как да се използва настоящото ръководство

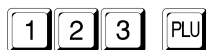
Използван е определен ред при представянето на функциите и възможностите на пулта, както следва:

① *Текстът отстрани на този символ обяснява едно или друго понятие, правило или функция.*

 Текстът отстрани на този символ пояснява какво е необходимо да се направи, за да се реализира една или друга функция.

Пример: Текстът отстрани обяснява какво точно е показано в примера:

Клавишна последователност

Дисплей

Ном.Каса-място
123

Текст, указващ значението на въведената информация и реакцията на у-вото.

Достъп до режимите на работа

① Прехода между режимите на работа се осъществява чрез клавиш (избор на режима) и въвеждане на съответната парола от клавиатурата.

 Режимите на работа и паролите са:

Режим	Дисплей	Парола
“Отчети”	Отчети: -----	
“Програмиране”	Програм: -----	
“Сервиз”	Сервиз: -----	

РЕЖИМ ОТЧЕТИ

Избор на режим

 Изборът на режима се осъществява с последователно натискане на клавиш , до появяване на индикация указана по-долу и въвеждане на съответната парола за този режим.

Пример: Избор на режим “Отчети”

Клавишна последователност	Дисплей
	Отчети: -----
Избор на режим “Отчети X”.	
	Отчети QTY=Help

Дисплеят показва, че пулта се намира в режим “Отчети” и очаква избор. С клавиш може да бъде отпечатана помощна информация за възможните отчети и клавишната последователност за стартирането им.

Отчети на Фискалната памет

Отчет на ФП по зададени начална и крайна дата.

① Възможно е разпечатването на **детайлен** или **съкратен** отчет. В първия случай се разпечатва съдържанието на всички блокове от ФП, включени в зададения период, поотделно за всеки блок и общо изчислените суми за периода. Във втория случай се разпечатват само номерата и датите на блоковете от ФП, включени в зададения период, и общо изчислените суми за периода.

 Влиза се в основното меню на кой да е режим “Отчети”. Набирането на комбинацията от клавиши   указва, че отчета ще бъде кратък.

Набирането на комбинацията от клавиши   указва, че отчета ще бъде подробен. Началната дата се набира от цифровите клавиши във формат ДД-ММ-ГГ и се потвърждава с . Крайната дата се набира от цифровите клавиши във

формат ДД-ММ-ГГ и се потвърждава с **[VD]**, с което се стартира отчета. Въвеждат се само последните две цифри от годината. КА не допуска въвеждане на дати по-късни от текущата.

Пример: Съкратен отчет на ФП от 01.11.2024 до 31.11.2024

Клавишна последователност

Избор на режим "Отчети X".

Дисплеят показва, че пулта се намира в режим "Отчети" и очаква избор

Избор на съкратен отчет по дати. Пулта очаква въвеждане на начална дата. На дисплея се изобразява датата на последния дневен отчет записан във ФП.

Въвеждане на начална дата 01.11.2024 година и потвърждаване. Пулта очаква въвеждане на крайна дата

Въвеждане на крайна дата 31.11.2024 година и потвърждаване. Отчета се отпечатва върху вградения в пулта за управление принтер

Дисплей

Отчети:

Отчети

QTY=Help

От

02-12-2024

До

02-12-2024

Отчет ФП

31-11-2024

Отчети

QTY=Help

След края на отпечатването пулта остава в режим "Отчети" и очаква избор.

Отчет на ФП по зададени начален и краен блок

① Възможно е разпечатването на **детайлен** или **съкратен** отчет. В първия случай се разпечатва съдържанието на всички блокове от ФП, включени в зададения интервал, поотделно за всеки блок и общо изчислените суми за периода. Във втория случай се разпечатват само номерата и датите на блоковете от ФП, включени в зададения интервал, и общо изчислените суми за периода.

➤ Влиза се в основното меню на кой да е режим "Отчети". Набирането на комбинацията от клавиши **[1][2][ST]** указва, че отчета ще бъде кратък.

Набирането на комбинацията от клавиши **[2][ST]** указва, че отчета ще бъде подробен. Началния номер на блок от ФП се набира от цифровите клавиши и се потвърждава с **[QTY]**. Крайния номер на блок от ФП се набира от цифровите клавиши и се потвърждава с **[VD]**, с което се стартира отчета. КА не допуска въвеждане на номер блок по-голям от последния.

Пример: Подробен отчет на ФП от блок 41 до блок 48

Клавишна последователност

Пулта се намира в режим "Отчети" и очаква избор

Дисплей
Отчети
QTY=HeIp
От N
0050

Избор на подробен отчет по номера. Пулта очаква въвеждане на начален номер блок. На дисплея се изобразява номера на последния блок записан във ФП.

До N
0050

Въвеждане на начален блок 41 и потвърждаване. Пулта очаква въвеждане на краен номер блок

Отчет ФП
0048

Въвеждане на краен номер блок 48 и потвърждаване. Отчета се отпечатва

Отчети
QTY=HeIp

След края на отпечатването пулта остава в режим "Отчети" и очаква избор.

Отпечатване съдържанието на Контролната лента (КЛЕН)

Възможни са следните режими на отпечатване достъпни с натискането на съответния клавиш:

- Съдържание на КЛЕН по зададени начална и крайна дата
- Съдържание на КЛЕН по зададени номера блок ФП на дневни отчети
- Съдържание на КЛЕН по номера на бонове
- Отпечатване на цялото съдържание на КЛЕН

Всяко започнато отпечатване на съдържанието на КЛЕН може да бъде прекъснато с натискане на клавиш или .

① Разпечатките на КЛЕН не са оформени като бон. Те имат заглавна част, но завършват само с един отделен ред с дата и часа на отпечатването.

① В разпечатките на КЛЕН се съдържат и редове, указващи следващите бонове към кой номер отчет записан във ФП принадлежат.

Пример: Отпечатване на КЛЕН по зададени начален и краен номер на бон

Клавишна последователност

Дисплей
Отчети:

Избор на режим "Отчети".

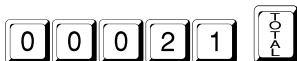
Отчети
QTY=HeIp

Дисплеят показва, че пулта се намира в режим "Отчети" и очаква избор

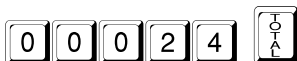
КЛЕН от бон
00856

Избор на разпечатка на КЛЕН от бон до бон. Пулта очаква въвеждане на начален номер бон. На дисплея се изобразява номера на последния издаден бон.

КЛЕН до бон
00856

Въвеждане на начален номер бон 00021 и потвърждаване. Пулта очаква въвеждане на краен номер бон

До
Изчакайте

Въвеждане на краен номер бон 00024 и потвърждаване. КЛЕН се отпечатава

Отчети
QTY=Help

След края на отпечатването пулта остава в режим "Отчети" и очаква избор.

РЕЖИМ ПРОГРАМИРАНЕ

Смисъл на програмирането. Основни принципи

① Програмирането представлява настройване на ФУВАС чрез задаване на стойности и параметри.

① В този режим се осъществява предварителна подготовка на параметрите за програмиране на ФУВАС във входно изходния пулт. Същинското записване на тези параметри във фискалния модул става от меню "Сервиз".

Пример: вход в режим "Програмиране":

Клавишна последователност

Дисплей
Програм:

Избор на режим "Програмиране".

Програмиране
1-3-8

Дисплеят показва, че пулта се намира в режим "Програмиране" и очаква избор на подрежим.

Подрежими на програмиране

① За удобство програмирането е разделено на три основни подрежима, достъпни с натискането на съответстващия им клавиш:

- програмиране на общи параметри и величини;
- програмиране на данъчни групи;
- тестове на пулта, допълнителни настройки.
- не се използват;

Функционални клавиши

 Във всички подрежими на програмиране клавиш има смисъл на отказване на започната операция и връщане към предходно меню.

 Във всички подрежими на програмиране клавиш отпечатва помощна информация и/или информация за програмираните параметри.

 Останалите функционални клавиши са дефинирани за всеки подрежим поотделно. Общо правило е, че въвеждането на цифрова стойност и натискането на даден функционален клавиш програмира съответната величина, натискането на клавиша без да е въведена цифрова стойност визуализира стойността на съответната величина.

Програмиране на цифрови стойности

 Въвеждането на цифрови стойности се извършва посредством цифровите клавиши от до вкл. и и натискането на съответния функционален клавиш.

Програмиране на символи (имена)

 Програмирането на имена се извършва в специален подрежим, влизането в който става с функционален клавиш (най-често или друг специално указан). Въвеждането на символите може да се извърши по два начина – стандартна кодова таблица или чрез GSM клавиатура. Начина на въвеждане на текста се определя от параметър 31.

Програмиране на имена чрез кодова таблица

 Въвеждат се кодове на символите, съгласно таблицата на съответствие. Използват се цифровите клавиши и клавишите за буквите от **A** до **F** (виж таблица на клавишите). За улеснение са предвидени и допълнителни “редакторски” клавиши. След въвеждането на валиден код на символ, курсора се премества на

следващия вдясно. Въвеждането завършва с натискането на клавиш . При положение, че текста трябва да се измести надясно, задължително се въвеждат необходимия брой празни символи (код 20), предхождащи самия текст. Празните символи отлясно на текста не е необходимо да се въвеждат. Символът “^” (код 5E), определя следващия въведен, като двойно широк. Тези символи се отпечатват двойно широки, но се визуализират на дисплея по начина, по който са въведени.

 При програмиране на редовете от оформлението на бона има предвидена възможност за центриране на въведения текст. След приключване на въвеждането има запитване дали въведения текст да се центрира. Потвърждава

се с клавиш , а при отказ се натиска кой да е клавиш.

Таблица на клавишите в режим програмиране на имена чрез кодова таблица

Функция	клавиш
букви съответно: A B C D E F	
Преместване курсора вляво ←	
Преместване курсора вдясно →	
Вмъкване на символ Insert	
Изтриване на символ Delete	
Позициониране на курсора в левия край Home	
Позициониране на курсора в десния край End	
Потвърждаване на въведения текст Enter	

Таблица на съответствието между символите и техните кодове

БУКВИ Латиница		БУКВИ Кирилица		ЦИФРИ И СИМВОЛИ
A = 41	a = 61	A = 80	a = A0	SP= 20 @ = 40
B = 42	b = 62	B = 81	b = A1	! = 21
C = 43	c = 63	B = 82	в = A2	" = 22 [= 5B
D = 44	d = 64	Г = 83	г = A3	# = 23 \ = 5C
E = 45	e = 65	Д = 84	д = A4	\$ = 24] = 5D
F = 46	f = 66	E = 85	e = A5	% = 25 ^ = 5E
G = 47	g = 67	Ж = 86	ж = A6	& = 26 _ = 5F
H = 48	h = 68	H = 48	h = 68	` = 27
I = 49	i = 69	З = 87	з = A7	(= 28 ` = 60
J = 4A	j = 6A	И = 88	и = A8	) = 29
K = 4B	k = 6B	Й = 89	й = A9	: = 2A { = 7B
L = 4C	l = 6C	К = 8A	к = AA	+ = 2B = 7C
M = 4D	m = 6D	Л = 8B	л = AB	, = 2C } = 7D
N = 4E	n = 6E	М = 8C	м = AC	- = 2D ~ = 7E
O = 4F	o = 6F	Н = 8D	н = AD	. = 2E . = 7F
P = 50	p = 70	О = 8E	о = AE	/ = 2F
Q = 51	q = 71	П = 8F	п = AF	
R = 52	r = 72	P = 90	p = B0	0 = 30
S = 53	s = 73	C = 91	c = B1	1 = 31
T = 54	t = 74	T = 92	t = B2	2 = 32
U = 55	u = 75	У = 93	у = B3	3 = 33
V = 56	v = 76	Ф = 94	ф = B4	4 = 34
W = 57	w = 77	X = 95	х = B5	5 = 35
X = 58	x = 78	Ц = 96	ц = B6	6 = 36
Y = 59	y = 79	Ч = 97	ч = B7	7 = 37
Z = 5A	z = 7A	Ш = 98	ш = B8	8 = 38
		Щ = 99	щ = B9	9 = 39
		Ъ = 9A	ъ = BA	: = 3A
		Ы = 9B	ы = BB	; = 3B
		Ь = 9C	ь = BC	< = 3C
		Э = 9D	э = BD	= = 3D
		Ю = 9E	ю = BE	> = 3E
		Я = 9F	я = BF	? = 3F

Програмиране на имена чрез GSM клавиатура

■ Този режим на въвеждане на символи е разработен по подобие на клавиатура на мобилен телефон.

■ За да се използва е необходимо предварително да бъде разрешен чрез установяването на параметър 31=ДА.

■ Всеки клавиш от цифровата клавиатура съответства на няколко знака, които се избират с многократно натискане на съответния клавиш.

■ Дефинирани са клавиши за превключване между главни и малки букви, както и между кирилица и латиница. На дисплея въясно се изписват индикатори за режимите, както и при натискане на клавиш - кои символи съответстват на него.

■ Клавишите за позициониране и придвижване на курсора са запазени.

Функционални клавиши при програмиране на имена чрез GSM клавиатура

	Превключване между малки букви, главни букви и цифри Индикатори: абв, Абв, АБВ, abc, Abc, ABC, 123
	Препинателни знаци: . , ? ! ' " # \$ % & @
	Превключване между кирилица и латиница Индикатори: CYR, LAT

Символна GSM клавиатура

АБВ7 7 ABC7	ГДЕ8 8 DEF8	ЖЗИ9 9 GHI9
ЙКЛ4 4 JKL4	МНО5 5 MNO5	ПРС6 6 PQRS6
ТУФ1 1 TUV1	ХЦЧ2 2 WXYZ2	ШЩЪЗ 3 3
CL	ЬЮЯ0 0	.

Програмиране на общи параметри и величини [Подрежим 1]

Функционални клавиши

клавиш	Функция число клавиш / клавиш	Обхват ст-ст по подразбиране
	Отпечатва системните параметри и помощна информация при първо натискане	Според следващата таблица
	Задава / показва номер касово място	Стойност от <u>0001</u> до 9999
	Избор ред за оформление на бона (вход в режим програмиране на име)	Символна стойност (32 символа) Ред 1: <u>НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ</u> Ред 2: <u>АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ</u> Ред 3: <u>ИМЕ НА ОБЕКТ</u> РЕД 4: <u>АДРЕС НА ОБЕКТ</u> Ред 5, 6, 7 и 8 – празни Текст дисплей: <u>ТРЕМОЛ ООД</u> *(отпечатват се само ако не са празни)
	Текст предхождащ 13-те символа за ЕИК по Булстат (вход в режим програмиране на име)	До 8 символа – <u>ЕИК</u>
	Височина на шрифта за отпечатване на КЛЕН	Число: 1 или 2 съответно за височина ½ или 2/2 спрямо нормалната
	<u>Променя</u> начина на въвеждане на имена (с кодова таблица или GSM клавиатура)	

Програмиране на данъчни групи [Подрежим 3]

① ФУВАС работи с осем данъчни групи за ДДС (А, Б, В, Г, Д, Е, Ж и З) с програмируеми стойности на данъчните ставки (коефициенти). При регистриране на продажба, оборота се натрупва към една от данъчните групи, според принадлежността на дадения артикул или департамент. Данъчните групи Д, Е, Ж и З могат да бъдат забранени за използване (състояние по подразбиране).

Функционални клавиши:

клавиш	Функция / Величина	Обхват ст-ст по подразбиране
	Отпечатва стойностите на данъчните ставки и помощна информация при първо натискане	
	Преминава към следваща данъчна група	До група З
	Преминава към предишна данъчна група	До група А
	Задаване на данъчна ставка на текущата данъчна група	Число от 0,00 до 99,99 (в %) А = <u>0.00</u> Б = <u>20.00</u> В = <u>20.00</u> Г = <u>9.00</u> Д = <u>***</u> Е = <u>***</u> Ж = <u>***</u> З = <u>***</u>
	Забранява използването на текущата данъчна група (само групи Д, Е, Ж и З)	Забранената данъчна група се визуализира и отпечатва като <u>***%</u>
	Задава / показва работна данъчна група (за регистриране на продажбите)	Число от 1 до 8, съответно за А, <u>Б</u> , В, Г, Д, Е, Ж или З

① Избора на работна данъчна група определя към коя група да се регистрират всички продажби от ФУВАС.

① **Внимание!!!** Стойностите на данъчните ставки и данъчните групи за регистриране на продажби са регламентирани със закон. Променените стойности се записват във ФП. Препрограмирайте само при необходимост!

Тестове на Пулта. Допълнителни настройки [Подрежим 8]

① В този подрежим е възможно да бъдат проверени функционално отделните модули на пулта.

① В този подрежим могат да бъдат направени допълнителни настройки на пулта - плътност на печат, контраст на дисплея и др.:

① С натискането на съответния клавиш се извършват следните действия:

клавиш	Действие	Описание, особености
	Отпечатва помощна информация	
	тест на енергонезависимата памет	проверява и отпечатва типа на монтирания EEPROM
	Тест на програмната памет	проверява и отпечатва версията на програмното осигуряване на пулта
	Плътност на печата на пулта	Число от 1 до 3, като 3 е най-тъмно
	Контраст на дисплея на пулта	Стойност от 01 до 10 по подразбиране 03
	Задава / показва време за автоматично изключване на пулта при положение, че с него не е работено повече от зададеното време	Стойност 01, 02, 05 до 10 минути
	Измерване нивото на захранващото напрежение на пулта външно или на вградените акумулатори	Измерва се напрежението на активния захранващ източник в момента на теста
	Тест на индикатора на пулта	изписва последователно всички възможни символи на индикаторите
	Тест на принтера	отпечатва кодовата таблица на символите
	тест на клавиатурата изписва се кода на всеки натиснат клавиш	изхода от теста става чрез изключване на пулта или с четирикратно натискане на клавиш

РЕЖИМ СЕРВИЗ

① В този режим се осъществява записването във фискалния модул на ФУВАС, зададените в режим Програмиране стойности и параметри.

① В този режим е възможно стартирането на дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП, независимо от ежедневната му последователност.

① Допълнително в този режим е възможна проверка на глобални за ФУВАС параметри, както и четенето /свервяването/ на дата и час.

Пример: вход в режим "Сервиз":

Клавишна последователност

Избор на режим "Сервиз".

Дисплей

Сервиз:

Сервиз

QTY=Help

Дисплеят показва, че пулта се намира в режим "Сервиз" и очаква избор на действие.

Възможни действия в режим Сервиз

С натискането на съответния клавиш се стартират следните действия:

- запис на програмиране на общи параметри и величини;
- четене (визуализация на дисплея) на текущите дата и час;
- запис на програмиране параметри на данъчните групи;
- четене (визуализация на дисплея) на ЕИК по булстат;
- четене (визуализация на дисплея) на индивидуален номер ФУВАС;
- четене (визуализация на дисплея) на дневен оборот;
- .Стартиране на самодиагностика на ФУВАС и отпечатване на бланка с данни от нея.
- Стартиране на дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП.

Операциите свързани със запис изискват потвърждение с клавиш след разпечатване на данните които ще бъдат записани.

Сверяване на дата и час

① Не може да бъде сверена дата по-ранна от тази на последния записан блок във ФП.

① При опит за сверяване на датата, по-голяма от текущата с един ден се изисква потвърждение чрез повторно въвеждане.

След натискането на клавиш , се въвежда датата във формат ДД-ММ-ГГ и се потвърждава с . Въвеждат се само последните две цифри от годината. При коректно въведена дата се преминава към въвеждане на час. Часа се въвежда във формат ЧЧ-ММ и се потвърждава с . Новите дата и час се записват във фискалния модул на ФУВАС.

① Сверяването на датата и часа е съпроводено с генерирането на служебен бон, който се записва в КЛЕН.

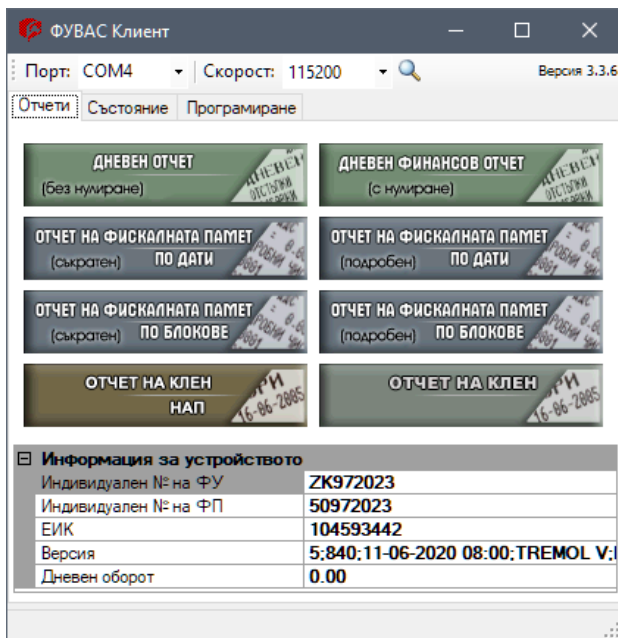
①

ПРИЛОЖНА ПРОГРАМА ЗА ПРОГРАМИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ФУВАС

С цел улесняване на клиентите, е създадена **безплатна** потребителска приложна програма *FUVAS_User_2012.exe* за програмиране и извършване на отчети на ФУВАС. Тази програма е налична в уебстраницата на производителя: www.tremol.bg.

РАБОТА С ПРОГРАМАТА

При стартиране програмата, автоматично разпознава наличието на свързан ФУВАС **TREMOL**, към някой от портовете на компютъра. Проверяват се всички хардуерни и/или виртуални (USB или Bluetooth VCP) серийни комуникационни портове. При открито устройство в готовност за изпълнение на команди се показва следния екран:

Когато устройство не е открито се извежда съответното съобщение в долната лента, а полетата със сериен номер, фискален номер и т.н. остават непопълнени.

Възможно ръчно указване на порта, към които е свързано устройството.

Условно програмата работи в 3 режима (менюта), а именно "Отчети" (началния екран), "Състояние" и "Програмиране". Превключването между тях се извършва чрез кликане върху съответния надпис.

ОТЧИТАНЕ НА ФУВАС

Началния екран на програмата е именно меню "Отчети".

Дневен финансов отчет

С кликането върху бутона се генерира дневен отчет (без нулиране) или дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП. Отчета се записва в КЛЕН на ФУВАС.

Отчети на Фискалната Памет

Отчетите на фискалната памет по дати или по блокове изискват въвеждане на входна информация за периода (начална и крайна дата съответно начален и краен номер на блок от ФП) и потвърждаване (стартиране на отчета) с бутон “Избор”. Отчетите не се отпечатват а се записват в указан файл.

Избор на период по дати:

Избор на дата от календара

Избор на период по блокове:

Отчети на КЛЕН. Отчет на КЛЕН НАП

Отчетите на КЛЕН са с дефиниран период и избрано съдържание. Отчетите не се отпечатват а се записват в указан файл в текстови формат. При отчетите на КЛЕН за НАП файлът е с дефинирано съдържание и формат *csv.

ПРЕГЛЕД НА СЪСТОЯНИЕТО НА ФУВАС

Посредством меню “Състояние” е възможно детайлно да бъде установено моментното състояние на ФУВАС. Показва се информация за статуса на устройството. Най-общо когато някое от статусните състояния е установено, то чек полето пред съответния ред е отбелязано, а самия надпис е удебелен. Цвета на надписа от своя страна дава допълнителна информация за типа на установеното състояние, а именно:

- Син цвят - нормално състояние, което задава режима на работа на ФУВАС. Например: “ФУ е фискализирано”;
- Зелен Цвят - нормално състояние, което обаче може да доведе до невъзможност за изпълнение на някои действия. Например “Ненулев дневен отчет”;
- Червен цвят - състояние на обратима или необратима грешка.

ПРОГРАМИРАНЕ НА ФУВАС

В последното меню “Програмиране” са обхванати основните потребителски настройки на ФУВАС. Отделните подменюта няма да бъдат описвани детайлно, тъй като са достатъчно интерактивно изпълнени.

Внимание!!! Промяната на настройките за Клише, Данъчни групи и Плащания, представляват важна настройка на фискалното устройство - програмирайте само при необходимост и след консултация със специалист.